

# ԹՌՉՆԻԿ

## ԲԲՍԵԼԷՅԻ ՄԸԼԼԸՅԷ

“ԹՌՉՆԻԿ” Հաճութատա իբր նիւսխէ չբգարրլլայ՝ Ալթը այլըղը եանի՝ 50 նիւս-  
խէսի պիր պուշուգ պէյազ Մէշիտիյէ օլուպ, Տաշըալար իչին փօստա իւշ-  
րէթի իլէ իբր պէյազ Մէշիտիյէ վէ նիւսխէսի 50 ար փարայա տոր:

Մէքթուպ կէօնտէրմէք իսթէյէնլէր՝ Իսթամպօլտա Վէզիր—Խանընտա Նու-  
մէրօ 20 օտտտա Նուրիճան Իփէքեան իսմինէ կէօնտէրմէլի տիրլէր • Իմզասըզ  
եախօտ պիլմէտիյիմիզ պիր իմզա իլէ կէլէնմէքթուպ գապուլ օլմայաճագտոր:

ԳԵՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ 1868 ՕԳՈՍՏՈՍ 31 ՃՈՒՄԸ ԻՐԹԷՍԻ ՆՕՄԵՐՈ 5

Տիւնքիւ կիւն մախտուսէն փրկիչէ կիտէրէք հէր պիր թա-  
րաճընը տըգաթ իւզրէ կէօզդէն կէժիրմիչիզ տիր, մահալի մէզ-  
պուրաւ տիւնքիւ կիւն պիլիմ կէօրտիյիւմիւզ ճէման 416,  
եանի 349 պիչարէկեան 38 պլըգտըզ խըտմէթճի, վէ 29 պ-  
լըզլը խըտմէթճի պուլունմագտա տըր, կէրէք թէմիզլիյի, կէրէք  
մութպախտա պուլուննան մէվճուտ եէմէքլէրի, փէք եօլունտա  
կէօրմիւչիւզ, վէ փանոսեան Էճէնտի վագթինտէ կէօրտիյիւմիւզ  
հալ իլէ շիմալիքի հալինի թապտըգ Էթտիյիմիզտէ եալընըզ կէօ-  
րիւլէն Ֆարգ կէճէլի կիւնտիւզլիւ գատիմ խասթալարա նէզա-  
րէթ Էտէճէք պիր հէքիմ պուլունմամսը, վէ զէնահաթխանէ-  
նին գաբալը պուլունմասը իլէ, եէնի մէքթէպին գուսուր պրա-  
գըլմաօընտան մաստէ պիր Ֆարգ կէօրէմէմիչիզ տիր, լաքին  
մէքթէպին գուսուրլարընըն պու կիւնլէրտէ եաբըլմասը նիյէթի  
իլէ պիզտէն Էվէլ Մանուկեան Սինէքէրիմ Էճէնտի պիր գալֆա  
իլէ օրայա կէլէրէք մէքթէպին թէքմիլ օլմասը իւզէրինէ գարար  
վէրիմիչ վէ պու կիւնլէրտէ պաչանաճաղը մէմուլիմիչ օլմուշտուր,  
սամարըզ քի գուսուրուն պիրիսի խիթամ պուլտուգտա կէրիտէ  
գալան իբր գուսուրլարըն տախի օրթատան գալտըրըլմասընա  
հիմմէթ օլունաճագ տըր, իմտի հոգաբարձուլիւն ազալարընըն  
ղայրէթէ տահա զիյատէ թէշվիգ օլունմասը արզուսու իլէ զէ-

վաթիւ համիյէթբեարանն իյանէ էյլէմէրինի տալէթ հտերիդ վէ շուռու տախի ունուտմայրդ սէյլէմէյէ քի մահալի մէլպուրտէ պուլունան տէֆթէրլէրտէ խասթալար հագգընաա գարըըգ եազըլմըշ օլտուղունտան օգույանլայըն վէհինի տօլաշտըմագտա տըր , շէյլէքի տէֆթէրտէ գարը էրքէք խասթա եազըլմըշ , եաթագտա 61 խասթա պուլունմագտա մուլթագ տէֆթէրինտէ իսէ 107 խասթա հսամէսի պուլունմագտա տըր , վէ պունուն սէպէպինի սօրտուղումուղտա տըշարտան կէլէն 47 խասթա եազըլմըշ վէ կէրիտէ օլան 12 քիմէլէր օրատա պուլունան սօյըր պիշարլէրտէն օլտուղունտան զաթէն եազըլմըշ տըր տէյի խասթալար հսամէսինէ դօնմամըշ , վէ մուլթագ տէֆթէրինտէ կէօրիլէն 40 հսամէ ֆալս տախի խասթա սըրստընտա օլմայսուպ՝ եալընըզ զէյթին եալըլ եէմէքտէն եէմէլէրի իլլին հէքիմ թարաֆընտան թէնպիհ օլունմուշ սագաթլար իմիշ , իմաի պիզէ օրատա պուլունան եազըլմը պիր տէֆթէր տահա իլավէ հտերէք պունլարը այրը այրը կէօթէրսէ չօգ էյիօլար , վէ ասըլ շարթը նըզամըտա պու տուր , պիրտէ եալընըզ էլթիյարլար տայրէսինտէ ալըր գօգու վար տըր օնուն տախի սէպէպի ալնալըլարագ չարէսի պուլունտա ֆէնա օլմալ :

Ա՛յ, օմէրօմըգտա Վարապէօմիլէք քարոզիչ Ն.րժ. Յակոբ վարդապետ Տէօվլէթճեանն վէրտիյի քարոզ հագգընաա տէրճ էթմիշ օլտուղումուղ պահատա պէյիլէք եանըլըք օլտուղու թարաֆըմըզա պիլտիրմիշ օլտուղունտան , թասհիհինէ մէճպուր օլմուշ տուր : Ա՛յգտա Յակոբ վաղապետ եօվի մէլպուրտէ վէրտիյի քարոզու պիր թագըմ եէնի եէթմէ վաղապէսլէրին քարոզութիւնլարընտան ճէօմաաթընն սագընմասընը նասիհաթ վէրմիշ իսէ տէ տէյիլ քի Ն.րժ. Վրիգորիոս վարդապետին քարոզութիւնա գարըլ , իլլա Նուսաուրշեան թապիր օլունանլարա խիթապ օլտուղու վէ միւմայիլէյհ վարդապետին մէքտէպլէր հագգընտան վիյատէ զայրէթ էթմէքտէ վէ ֆէտաքեարանէ չալըլմաքտա պուլունտուղու էմսիէթէթէ շայան պիր գալ վաթլարտան թարաֆըմըզա պիլտիրիլմիշ . վէ պիլ տախի իլէրքի եալալըլմըզ եանըլըլ ճէրհ հտերէք՝ միւայիլէյհ վարդապետին զայրէթի հագգընտա խառնէթէն թէշէքքիւր իտերիլ :

Ընցեալ տարի վանքին Չիփտաճի—պաշին թօղալ Յովհանն—  
և Թավրաղի մահտեսի Պետիկ էմմի բսռած անձը՝ ասոնք ըն-  
կերութեան քանի տարիներէ 'ի վեր վանքին յիսուն վաթսուն  
կամ աւելի քիլէ ցորեն գաղտնի կառնեն և կը ծախեն ոսկի կը-  
ծախեն ոսկի կրնեն ելեր, բայց անցեալ տարի իրենց սովորու-  
թեան համաձայն ցորենը կը բառնան և կը տանին Մշր—օղլու  
բսռած տէյիրմէնը. գիւղացիք կը հասկընան գործը. այս կեր-  
պով մէլերնին կուրներ և վէճեր կը ծագին, աւելի հաստատուն  
կերպը այս է. երեք չորս խոշոր չուվալ լեցուն ցորեն, բերան-  
նին կարուած անպարին քով պատրաստ կը գտնուին, բայց յա-  
փըշտակողները իրենց ընկերին մաս բաժին տալ չեն ուզեր, նա  
ալ Պետրոս վարդապետին կ'երթայ և կը խօսի, Պետրոս վար-  
դապետը անմիջապէս թօփալ Յովհաննէսէն անպարին բանալին  
կողմէ կ'առնէ, և գողցուելիք պարկերը պատրաստ կը գտնէ, և  
կը հարցընէ, ի՞նչ են ասոնք, և որու համար է, ո՞ւր պիտի տա-  
նիք, ի՞նչ պիտի բնէք, և այլն հարցումներուն փոխարէն բնաւ  
պատասխան չառնէր։ Այլ երջապէս յիշեալ վարդապետը մշակ-  
ներու հրաման կընէ և ցորենները անպարը լեցընել կուտայ. չու-  
վալներն ալ կը պահէ. բայց տէրը կ'աղաչէ, նա ալ Յովհան-  
նէս վարդապետին կը հրամայէ որ չուվալները տիրոջը յանձնէ.  
Հիմա այս լուրը քաղաքին ամէն կողմը տարածուած է, տես-  
նենք եպիսկոպոսին իրեն մէկ քանի համախոհները ի՞նչ պիտի ը-  
նեն այս մասին. —

Մյս եղելութեան գիւղացիներուն շատերը գիտեն և պատ-  
րաստ են անաչառապէս և արդարութեամբ իրենց գիտցածը վկա-  
յելու, և եթէ ուզուի հանրագիր մըն ալ պատրաստ ենք անմի-  
ջապէս զրկուիլ բազմաթիւ ստորագրութեամբ, որովհետեւ այս  
մասին ժողովուրդը չափազանց գրգռուեցաւ, անանկ որ վանքին  
բոլոր հաշիւները և ստացուածքները գիտնալու համար իրենց կող-  
մէն հաւատարիմ բանիրուն և աշխարհ ղանձ մը պիտի դնեն  
վանքին մէջ։ Մհա բոլոր ժողովրդեան համակրութիւնը ուսում-  
նականք ստացան, և գրեթէ խիստ շատերը կ'օրհնեն և կեցցե-  
կը պօռան... ուսումնականք և անդրանիկ էջ. վերջապէս խա-  
ւարային գործուածները, տանիսներու վրայ կը քարոզուի կոր այ-  
սօր։

Խորխոս գիւղի մէջ քանի մը տաճիկ սրիկա ստահակներ,  
քիչեր ատեն բռնի սուն մը կը մոռնեն կուզեն որ ամուսինը մեռ-

դրնեն և կինը առնեն ու փախին տունէն , կինը խմանալով աղա-  
ղակ կը բառնայ , և օգնութեան կը կանչէ դրացիները . նոյն  
միջոցին սրիկայիները բաւական գողութեամբ կը փախչին , արդ-  
այժմ դատը հոս է վերցուած , տեսնենք թէ ի՞նչ պիտի ընէ  
ծանրաշարժ Պետրոս վարդապետը . որ քաղաքիս մէջ այսչափ  
նողկալի անցքեր կանցնին , ինք անտարբեր կուտէ կը խմէ ու  
հանգիստ կ'ընէ . կեցցէ՛ փոխ . Լուսնորդութիւն՝

## ՓՈՒՆՁ

— Լ. շխարհի մէջ չկայ այնպիսի գերութիւն մը որ սիրոյ տան-  
ջանքէն աւելի ևս տաղտուկ ըլլայ :

— Բնական Լ. շխարհի մէջ մարդկային գեղեցիկ սեռի համար ,  
սրտի գերութենէ ի վատ ուրիշ տանջանքներն անտանելի են :

— Կարգուած կ'ինը՝ պէտք է ինքզինքը գերութեան գաւին վրայ  
բարձրացած համարի :

— Եթէ կանանց գերութիւնը չըլլար մարդկային գեղեցիկ սեռը  
գերութեան ի՞նչ ըլլալը չը պիտի վգար :

— Կանայք ընդհանրապէս երջանիկ թագուհի մը կը կոչուին  
իրենց ամուսնութեան առաջին շաբթուն , իսկ միւս բոլոր կենաց  
վայրկեաններուն մէջ իբր գերի կը յարգուին :

— Երա՛հ գերութիւնը գորովալի և անարգ ստրկութիւն մ'է :

## ԻԼԱՆ

Վուրչուն ետեւըր արմադ իչիւն Չարչամադա կիւնիւ Ղա-  
զեթամըզը չըգարամաարըմըգտան մագուր տիւլէյերէք , պու  
կիւնքիւ նիւսխէմիզտէն սօնկրա հէր ճիհէթլէ տըգաթմ վէ կիւ-  
նիւ կիւնիւնտէ չըգարմագըղա ղայրէթ օլունաճաղը վէ իսթէ-  
յէնէրէ եհվէն Ֆիյաթ իլէ ըիսպլէ վէ իլաննամէ թապ օլունա-  
ճաղը իլան վէ պէյան օլունուր :

ՄԻԻԷԼԼԻՖԻ ՂԱԶԷԹԱ

Ն. Ա. ԻՓԷՔԵԱՆ

ՎԷՋԻՐ ԽԱՆԸՆՏԱ

ԹԱԴԷՈՍ ՏԻՎԻԹՅԱՆ ԹԱՊԵԱՆԵՍԻՆԵՅԷ